

(א) [מע"ש פ"א מ"ב],
 (ב) [ירושלמי (פ"ב) פ"א]
 (ג) [א"ל דמע"ש] א לעיל פ"א.
 (ד) [עיל פ"א]
 (ה) [קדושין ס"ג] א גיעין
 ג. לעיל נ"ג, (ו) לעיל ג"ג.
 (ז) ג"א ועל כרחי,
 (ח) רש"י, (ט) [פרה פ"ה]
 מ"ד, (י) ג"ה [ה"א],
 (יא) ג"ה [דב"י].

תורה אור השלם
 1. ונתתה בפקף וצרת
 הפקף בדרך והלכתה אל
 הקדוש אשר יבחר ?
 אלקיך ב:
 דברים י' כה

גהות הב"ה

(א) גמרא נפלת ליה
 באודניה:

גהות מהר"ב

רנשבורג
 (א) תוס' ד"ה עד י' וכו'
 עד עשר בתמינה יהיה ליה
 תמינה. עין ס"ס על שמה
 כפידין ס"ו וכו'.
 מהר"א שאון ר"ס קנג
 ציצור דכריה:

רבינו הגנאל

כי הא דרב פפא רוב הונא
 בריה דרב יהושע עבדי
 גורא בווי האגודמס
 טייצא עד עשרה תמינה,
 פ"ו אם הוסיפו על
 המטבע שנים על השמה
 שהן רביע מבפנים והמוש
 מחוץ והשער אחד מה
 שהיה נמכר במטבע
 הראשון בעשרה גן הם
 עכשיו במטבע שהוסיפו
 עליו נמכר אפי"ג דלענין
 כספא שבה, לענין משא
 ומתן לא שבה כלום הוא
 שמוחו חמשים נותן לו
 מטבע היוצא באותה
 שעה, אבל אם שבה לענין
 משא ומתן אפילו כל
 שהוא אסור וכן הליכה,
 ואם הוסיפו עליו יתר
 משנים בעשרה נותן לו
 מטבע הראשון וקינא
 לן כדמתריך רבין ויתי
 למתניתין לא את המותר
 כלבר מחויר לו. והגוי מילא
 בצלולין דקא חזי לה אכל
 עבדין דלא קחוי ליה לא
 והגוי מילא דאדייה אדויי
 אבל שקליה בדיה מיגול
 גוליה השבה בעי מיבעב.
 ובמס' צלולין לא אמרן
 אלא דאדייהה אדויי, אבל
 מטא לדיה מגול גוליה
 והשבה בעי. פי הגולגול
 ולא הגביהו. אבל הגביהו,
 קנאו. וה"מ דמחייב
 בקורנסא וטרשיה. ס"א
 וטרסיה. פירוש מחה
 בליטת הירכות של אותיות
 המציירות במטבע. אבל
 שפיה בשופינא חסוריה
 חסוריה. ואכות אוחו טחון,
 תרגו וספית יתיה
 בשופינא. אמר רבא
 הצורם און פרתו של
 חבירו פטור, מ"ט פרה
 דקיימא קיימא לא עבד
 בה ולא מידי, כלוהו
 שוריים לאו לגבי מבה
 קיימי. פי' סדק און הבכור
 או מיעבו ועשה בו רושם.

הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

צח.

עין משפט נר מצוה

מחמת הרעה. שכחו גשמים ומנאלו רוב תבואות בעולם והולו הפירות: **לענין נספא.** אם צא להתיכן ולעשות מהן גרוטאות יש יותר מן הראשונים והוי רביע: **עצדו עובדא.** צאדם שהלוח את חבירו על המטבע והוסיפו עליו והלכו אלל אגדרימוס קוחר ישמעאל והיה לו מן הראשונה ומן השניה ומנאלו בח' של מטבע שניה מן הראשונה ונתן לו שמנה: **אמר רבה** גרסקין צכולהו: **הזורק מטבע של חבירו ציס.** אפי"ג שאין יכול ליתלו: **פטור.** דמפרש ואזיל דלא שקליה צדיה אלל דלדייה שהיתה ציד בעלים והכהו זה תחת ידו ונימזה לים הואיל ולגוליס הן וקא חזו ליה אמר ליה הא מנח קמך ואינה אצודה ואי משום דבעי למיחב זוחל לצר אמוראה למישט ולמישקליה גרמא הוא שגורס להפסידו אוחו שצר וגרמא צמקין פטור: **אלל עכו"רין.** צשעת המזה דהוה ליה מעשה צדיים אצוד הוא ולין זה גורס אלל ממש דהא ממש המיו: **היה לו מעוה ציקסטרוא.** מקוס והוא רחוק מאד ויש צו סכנת דרכים ואין שירות מלוות שם: **אין מחללין.** אלמא אצוד חשיב ליה ציס הגדול: **השף.** אשפריי"ר צלע"ו שפחת את הלוה: **צוקרנסא.** מרטי"ל צלע"ו: **וערשיה.** עשאן כצנן חלקה. לשון טרשים: **צופינא.** לימ"א צלע"ו של נפחים: **חסורי חסריה.** וממש הוא ולא גרמא. טעמא דרבה צכולהו משום גרמא צמקין הוא ופטור: **על אונז והרשו.** אלמא אף על גב דלא חסריה כיון דעשה מעשה צגופו לאו גרמא קחשיב ליה אלל ממש. והכל נמי כיון דמחייב בקורנסיה ופחמיה (י) ועל ככה חסרו דמיס מעשה הוא: **רבה לעעמיה.** הלכך **גבי עצד נמי חסרון הוא** (י) וכנגד אצד פטור משום דבעי לה יהי ליה למיחב והוא ודאי גרמא הוא: **הלוה צמי חטאת.** שקל כנגדן משקולות. ופרה וכל מעשה נפסלים במלאכה (י):

עך"י בתמינא. פי' צקונטרס ונתן לו שמונה ולפירושו חשיב ממעלה למטה כלומר י"ב או י"א בתמינא עד י' בתמינא א' יהיב ליה תמינא אלל הא תשעה מן הראשונים בתמינא צשניים יהיב ליה ט' מן השניים תחת ט' של ראשונים או י' צי' ור"ח פי' עד י' בתמינא ויהיב ליה י' ולפירושו הוא מלמטה למעלה: **עבורין וצולין.** לאו דוקא אלל אפי' עכו"רין אי מצי בר אמוראה למשקליניהו הוו כלולין ואפי' צלולין אי לא מצי למשקליניהו חייב והא דנקט צלולין ועכו"רין משום דסתם צלולין מצי שקיל להו צר אמוראה וסתם עכו"רין לא מצי שקיל צר אמוראה: **וה"מ דאדייה אדויי.** משמע הכא דלא חשיב הגצהה כי אדייה אדויי צלל נטילה צידו אפי"פ שעומד צאייר למעלה מג' קודם שיפול לגמרי וכן צהניקין (גיטין דף נט): **גבי עני המנקף צראש הוית וקשה** דצפ"ק דצ"מ (דף ט. וס"ו) אמר גבי טלית שראשו אחד על העמוד וראשו אחד מונח ע"ג קרקע שאם הגביה אדם ראשו המונח ע"ג קרקע ונתק ראש שע"ג העמוד להציאו אללו שהוא קונה מטעם הגצהה ואי משיכה קאמר התם אמאי נקט ראשו אחד ע"ג העמוד אלמא חשיב הגצהה הואיל ומציאו על האויר למעלה מג' וי"ל דהתם חשיבא הגצהה טפי לפי שראשו אחד אוחו צידו אפי"ג התם מיישרי כגון שידו כ"כ צגובה צשינתקנו לא יפול ראשו לארץ אלל יתא מוגבה ג' מעל הארץ וא"ת דצקוף שילוח הקן (חולין דף קמ"א): משמע דכי טריף ארץ ומתגבה יוניס דחשיבא הגצהה לקנות אפי"פ שאין מופסס צידו וי"ל דדוקא הכא וצהניקין לא חשיבא הגצהה דליכא תרתי לגריעותא דלא תפסס וגם אין מגביה אלל משפלי אלל יוניס דמתגביה אלל הגצהה אלל אם היו נופלין למטה ע"י טריפת הקן לא היה קונה כיון שאין תפוס צידו כלל ולפי"ז זה הו"מ לפלוגי הכא בצדייה אדויי צין דרך ירידה לדרך עלייה אלל דניחא ליה לפלוגי צדך ירידה גופיה צין אדייה אדויי צין:

ואי מחמת הרעה זיל לא מנכינן ליה והא קא שבה לענין נסכא אלל יכי הא דרב פפא רוב הונא בריה דרב יהושע עבדי עוברא בווי דאגדרימוס טייצא עד י' בתמינא אמר רבה הזורק מטבע של חבירו לים הגדול פטור מאי טעמא אמר הא מנח קמך אי בעית שקליה והגוי מילי בצלולין דקא חזי ליה אבל עכו"רין דלא קחזי ליה לא והגוי מילי דאדייה אדויי אבל שקליה בדיה מיגול גוליה השבה בעי מיעבד מתיב רבא (י) אין מחללין על מעות שאינן ברשותו (י) כיצד היו לו מעות בקסטרוא או בהר המלך או שנפל כיסו לים הגדול אין מחללין אמר רבה שאני לענין מעשר דבעינן מצוי בידך דרחמנא אמר יוצרת הכסף בידך וליכא ואמר רבה יהושע מטבע של חבירו פטור מאי טעמא דהא לא עבד ולא מידי וה"מ דמחייב בקורנסא וטרשיה אבל שייפא בשופינא חסורי חסריה מתיב רבא (י) הכהו על עינו וסמאה על אונזו וחרשו עבד יוצא בהן לחירות כנגד עינו ואינו רואה כנגד אונזו ואינו שומע אין עבד יוצא בהן לחירות רבה למעמיה (י) דאמר רבה חרשו לאבינו נהרג שאי אפשר לחרישה בלא חבורה דמפתא דרמא נפלת ליה (י) באוניה ואמר רבה הוצורם אוון פרתו של חבירו פטור מאי טעמא פרה כדקיימא קיימא דלא עבד ולא מידי (י) וכולהו שוריים לאו לגבי מוזבח קיימי מתיב רבא (י) העושה מלאכה במי חטאת ובפרת חטאת פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים מלאכה הוא דלא מינכר היויקה אבל צורם דמינכר היויקה הכי נמי דמחייב בדיני אדם אמרי הוא הדין דאפילו צורם פטור והא קא משמע לן דאפילו מלאכה דלא מינכר היויקה חייב בדיני שמים (י) ואמר רבה הזורף ישטרפו של חבירו פטור דאמר ליה ניירא קלאי מינדן בידך רמי בר חמא היכי דמי

שקליה צדיה אי נמי אין חילוק צין דרך ירידה לדרך עליה דרך עליה לא קני הכא בצדייה אדויי לפי שאין דרך הגצהה צוה הענין אלל ציונים שהן בעלי חיים דרך הגצהה צכך כמו קורא לה והוא צאה או הימשה צמקל ורצתה לפניו דחשיב משיכה אף על פי שהלכה מאיליה ומינה אם היו היונים יורדים ע"י טריפת הקן לא חשיב הגצהה אלל עלייתם דוקא: **השף מטבע של חבירו פטור.** נראה דרבה ספר פסלתו מלכות לא היה כנסדק דאי היה כנסדק אז כ"ש דשף מטבע היה כנסדק והיה חסריה טובא ואמאי פטור: **במת"ב רבא** חבירו ע"י עינו וסמאה ע"י אונזו וחרשה עבד יוצא בהן לחירות. ואמאי הוא לא חסריה דאין צו פגם וחסרון אלל כיון שקלקלו חייב אפי"פ שאין צו שום פגם וחסרון והואיל וכן הוא ה"ג ליחייב ומשני רבה לטעמיה כו' ויש שם חסרון טיפתא דדמא דנפלה צאזניה וכיון דיש חסרון צאזות קלקול חייב על כל הקלקול כמו צשפיייה דחייב צכל הקלקול דליחייביה על מה שחסריה לא היה לריך רבה להשמיענו דחייב וא"ת ואמאי עצד יולא צהן לחירות הא צעינן מומין צגגליי דומיא דשן ועין וצמרשו יהי צגליי וי"ל נהי שאין ניכר צו כלום כשהוא יפן או עומד צמקוס אחד ושותק מכ"מ כיון דלפי מנהגו והולך ניכר שהוא חרש חשיב מוס צגגליי ועי"ל דאין לריך שיהא קלקול צגליי אלל שהאצר שיש צו קלקול יהא צגליי: **הצורם אוון פרתו של חבירו פטור.** והא דמתן לעיל (דף י"ז): גול צהמה ונתעצדה צה עצירה או שנפסלה מעל גבי המוצח אומר לו הרי שלך לפניך ונפסלה היינו שנפלה צה מוס דאי נרצעה היינו שנעצדה צה עצירה ומשמע דוקא שנפסלה מאיליה אלל הטיל צה מוס צדיים חייב וי"ל דמתני' איירי צצהמה קדושה דודאי לגבי מוצח קיימא: **הא קמ"ל דאפי' מלאכה דלא מינכר היויקה.** תימה דצפרק הניקין (גיטין דף נג. וס"ו) פריך מהכא למ"ד היק חייב ניכר שמה היק דעושה מלאכה צמי חטאת וצפרת חטאת פטור ואי שמה היק אמאי פטור ומאי קושיא הא אפי' צצורם און דמינכר פטור משום דסתם שוריים לאו לגבי מוצח קיימי וא"ל דהתם פריך מפרת חטאת דפרה אדומה דדמיה יקריס פשיטא דלגבי מוצח קיימא והכל צשמעתין פריך לרבה ממי חטאת דסתם מוס לאו למי חטאת קיימי דוקא פסלה צהן מלאכה דמתן צמסקת פרה (פ"ד מ"ד) ומיס המלאכה פוסלת צהן עד שטיילו את אפר לתוכן ומניח ממי צצפרי יכול אף משיקדשו צכלי תלמוד לומר למי נדה וכבר הם מי נדה דע"כ צגיטין (דף נג. וס"ו) מנמי חטאת נמי פריך מדמשני התם מי חטאת ששקל צהן משקלות וי"ל דכיון דנקט מלאכה לרבותא דקאמר הכא דאפי' מלאכה דלא מינכר היויקה חייב צדיני שמים א"כ דייק שפיר התם דהיק שאין ניכר לא שמה היק דאי שמה היק אז שמה היק דכלל מקום חשיב שאינו ניכר כניכר ועוד יש לומר דרבה צצר דהיק שאין ניכר לא שמה היק אלל למ"ד שמה היק כ"ש דמחייב צצורם דמינכר טפי ורצא דפריך צשמעתין לרבה צצורם הוא מינכר היויקה וחייב אפי' למ"ד היק שאין ניכר לא שמה היק דאמר מלאכה דלא מינכר היויקה אלל צורם דמינכר היויקה הכי נמי דמחייב וא"ת והיאך יכול אדם לפסול פרתו של חבירו והא צעינן עובד דומיא דעבד דניחא ליה ויש לומר הני מילי צנעשית המלאכה ממילא אלל בעושה המלאכה צדיים לא צעיא אלל שיהא ניחא ליה לעושה וכן צהכשר דבעינן יותן דומיא דכי יתן:

ג א מיי' פ"ד מלכות
 מלוה הלכה יא סג
 לאון קסב טושי"ע י"ד
 קמן קסה:
 ג ב מיי' פ"ז מלכות
 חובל ומויק הלכה יא
 סג עשין ע טושי"ע ח"מ
 קמן שפי סקיף א וספיף
 ג צבג"ה:
 ג א מיי' פ"ד מלכות
 מעשר שני הלכה יא
 סג עשין קטו טושי"ע י"ד
 ס"י שלל סקיף קלת:
 ג ד מיי' פ"ז מלכות
 חובל ומויק הלכה יא
 סג עשין קט טושי"ע ח"מ
 קמן שפי סקיף א ועין
 שס צשפ"ק ג צבג"ה:
 ג ה מיי' שס הל' יא:
 ג ו מיי' שס הלכה ט
 סג עשין שס טושי"ע
 שס סקיף צ וכך אלפס סאן
 וצסוף פ"צ דף י' ג'
 אישפריי"ר. לטשטש (צ)
 שששף. מוטר"ל. נטיש.
 לימ"א. פצירה.
 אשקרני"ר [אינקרינ"ר].
 להרוך (הרקין).
 השה מטבע. שף צורמו
 ולא יולא צהאלה (ע"פ
 דשב"ס ב"ב דב). כנגד
 עינו. הכחו צכזול כנגד
 עינו של זה (מעיל צא).
 שמה צכזול והצעיטו
 בקול וליטו רואה או מתרס
 (קדושין ב"ד). העושה
 מלאכה במי חטאת.
 ששקל כנגדן משקלות וכן
 נפסלין צמלאכה (מעיל י"ו).
 מי חטאת דפרה אדומה
 וכן פרה עשמה נפסלין
 צמלאכה דכתיב אשר לא
 עלה עליה עול. וצמי חטאת
 כתיב למשמרת למי נדה,
 ותואל צצפרי מה ח"ל
 שיטל און לי שמה מלאכה
 פוסלת אלל צפרה, ומנין
 אף צמיס ח"ל למשמרת
 למי נדה. כלומר שיהיו
 משומרות לתן ולא לצר
 אחר (גיטין ג). פטור
 מדיני אדם. לשלם (ס"ו)
 דהיק שאינו ניכר לא
 שמה היק (מעיל י"ו).
 והייב בדיני שמים.
 פורענות לשלם לרשעים
 שמתקין להפסיד את ישראל
 (גיטין ג).

